

BETÆNKNING

Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget

vedrørende

Forslag til inatsisartutlov nr. xx af xx. xx 2013 om magtanvendelse inden for det sociale område

(Fremsat af Naalakkersuisoq for Familie og Justitsvæsen)

Afgivet til lovforslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Lars P. Mathæussen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Gerhardt Petersen, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit

Den 24. september 2013 under EM2013 blev dette forslag efter 1. behandlingen henvist til nærmere behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget regulerer udtømmende mulighederne og grænserne for magtanvendelse overfor børn og unge under 18 år anbragt på en døgninstitution, og overfor voksne fyldt 18 år med nedsat funktionsevne af varig og betydelig karakter. Der er ikke foreslået bemyndigelsesbestemmelser i forslaget.

Forslaget har til formål at regulere magtanvendelsesreglerne på børneområdet og regulere magtanvendelsen for en særlig gruppe af voksne.

Samlet skal den foreslåede regulering sikre fornøden retssikkerhed på området.

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. december 2013.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Foruden fremlæggelse af forslaget fra Naalakkersuisoq for Familie og Sundhed var der til 1. behandlingen ordførerindlæg fra partierne: Siumut, Inuit Ataqatigiit, Atassut, Demokraterne og Partiit Inuit. Ordførerindlæg fra Partiit Inuit blev alene fremført mundtligt.

Alle partierne støttede under 1. behandlingen forslaget og dets formål.

Der blev under 1. behandlingen rejst enkelte spørgsmål og fremført særlige bemærkninger, hvilke udvalget har beskæftiget sig nærmere med.

Høringssvar

Udvalget har modtaget og gennemgået afgivne høringssvar og høringssvarsnotat. I forslagets almindelige bemærkninger er redegjort for høringsprocessen.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget forstår på det fremførte om forslaget, for så vidt angår magtanvendelse på døgninstitutioner for børn og unge, at det skal gælde for alle døgninstitutioner. Dette må herefter være kommunale, selvstyrejede og selvejende døgninstitutioner, som det fremhæves i de almindelige bemærkninger til forslaget, men også private døgninstitutioner, hvis det skal gælde alle døgninstitutioner. Skal forslaget ikke gælde for private døgninstitutioner, så skal dette specifikt præciseres af Naalakkersuisut i forbindelse med den videre behandling af forslaget.

Det har med rette været stærkt kritiseret, at tilbageholdelser af unge kriminelle tidligere er sket i detentioner og/eller i anstalter, uden at de i stedet anbringes i surrogat i en egnet institution. Udvalget støtter til fulde, at unge kriminelle ikke anbringes i surrogat i anstalterne sammen med voksne kriminelle, men på egnede institutioner for unge.

Udvalget har noteret, at der vil blive udarbejdet en vejledning til den endelige Inatsisartutlov, og at der i denne vil blive taget skyldig hensyn til bemærkningerne herom fra eksempelvis både Politimesteren og KANUKOKA. Vejledningen skal i sagens natur være færdiggjort umiddelbart efter den endelige vedtagelse af forslaget, og forud for det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt, hvilket er den 1. december 2013.

Udvalget skal henstille, at der udarbejdes en vejledning i en såkaldt "læs-let version", der konkret retter sig mod anbragte børn og unge samt deres pårørende.

Udvalget fremhæver vigtigheden af, at det pædagogiske personale på relevante døgninstitutioner sikres kursus og efteruddannelse omkring korrekt håndhævelse af reglerne om magtanvendelse.

Udvalget skal henstille, at Naalakkersuisut umiddelbart efter forslagens vedtagelse og inden lovens ikrafttræden 1. december 2013 sikrer, at der afholdes kurser om magtanvendelse indenfor det sociale område.

Udvalget skal endvidere henstille, at der efterfølgende og efter behov løbende afholdes kurser om magtanvendelse, således at det pædagogiske personale, der professionelt skal anvende reglerne og centralt personale i kommunerne til stadighed er fortrolige med reglerne på området.

Udvalget skal opfordre til, at de årlige beretninger til Naalakkersuisut og kommunerne om udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed, jf. forslagens § 58, stk. 2, offentliggøres.

Offentliggørelse af beretninger om udviklingen af magt og andre indgreb i den personlige frihed vil være gavnligt for den generelle offentlige bevågenhed på området, men også specielt for de parter og aktører, der har særlig interesse for området om vilkår for børn og unge samt voksne med betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne.

Udvalget skal til 2. behandlingen af forslaget anmode Naalakkersuisut om at præcisere, hvorledes og hvor ofte man vil føre tilsyn med anvendelse af reglerne i forslagens Afsnit II, der omfatter børn under 18 år anbragt på en døgninstitution samt relatere denne redegørelse til det almindelige tilsyn med døgninstitutionerne og planerne på området.

Udvalget skal i sammenhængen omkring tilsyn fremhæve, at Inatsisartut i 2010 gennemførte den afsluttende behandling af et forslag om tilsyn med børn og unge anbragt uden for hjemmet. Under EM 2010 blev forslaget EM 2010/52 således vedtaget. Familieudvalget afgav betænkning til forslaget, der fastsatte, at der skulle ske en styrkelse af tilsynet med de forhold, børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, lever under. Der ses endnu ikke anmeldt et forslag til Inatsisartut, der følger op på beslutningen i Inatsisartut i forhold til forslaget EM 2010/52.

Familieudvalget påpegede i udvalgets betænkning til forslaget EM2010/52, at der, foruden en styrkelse af tilsynet med anbragte børn, tillige skulle ske en fokusering på forholdene på anbringelsesstederne. Forslaget EM 2010/52 var ikke begrænset til alene at omhandle børn og unge anbragt på døgninstitutioner, men forslaget omhandlede alle børn og unge anbragt uden for hjemmet.

Udvalget skal endvidere opfordre til, at udvalget senest den 31/12 2014 modtager en særskilt evaluering af regelsættet. I evalueringen skal blandt andet redegøres for, hvorvidt der er afsat

tilstrækkeligt med midler til at finansiere de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget skal fremhæve behovet for, at der afsættes administrative ressourcer til at udarbejde en vejledning rettet mod de ansatte, som i praksis og i deres professionelle virke skal håndtere reglerne. Dertil kommer, at der skal påregnes ressourcer til, at der udarbejdes en anden og mere pædagogisk vejledning rettet mod de mennesker, som reglerne retter sig imod og som kan blive udsat for magtanvendelse, herunder disses pårørende.

Det Sociale Ankenævn vil i et ikke nærmere bekendt omfang skulle behandle klager efter den foreslåede regulering omkring magtanvendelse. Selv et årligt fåtal af klager vil betyde en øget ressourceanvendelse i Det Sociale Ankenævn, da man særligt med et fåtal af sager ikke vil kunne opnå en strømlinet og rutinepræget klagesagshåndtering.

Udvalget for Familie- og Sundhed skal særskilt anmode om en snarlig orientering fra Naalakkersuisut om de politiske målsætninger om sagsbehandlingstiderne i Det Sociale Ankenævn alt efter type af klagesag og sammenholde disse konkrete målsætninger med den foreslåede bevilling i FFL 2014 på hovedkonto 62.30.01 specifikt for Det Sociale Ankenævn, herunder de indarbejdede ressourcemæssige konsekvenser for Det Sociale Ankenævn som følge af nærværende forslag.

Forslaget vil endvidere bevirke øget ressourceforbrug i den enhed under Naalakkersuisut, der skal føre tilsyn med anvendelse af reglerne, foruden at Naalakkersuisut har pligt til at overvåge, analysere og reagere på magtanvendelsesindberetninger.

Udvalget har endvidere noteret sig det i forslaget under de almindelige bemærkninger fremførte omkring de øgede udgifter og ressourcer for kommunerne, herunder det fremførte omkring kommende bloktilskudsforhandlinger. Udvalget skal fremhæve, at en ny regulering på området i sagens natur vil påføre kommunerne øget ressourceanvendelse samt at det er vigtigt, at få alle disse indarbejdet i kommende bloktilskudsforhandlinger. Udvalget skal endvidere fremhæve, at der skal afsættes ressourcer til at kommunerne skal kunne håndtere klager vedrørende overtrædelse af bestemmelserne i forslagens afsnit II.

Tilrettelæggelse og gennemførsel af indledende og behovsbetingede tilbagevendende kurser om magtanvendelse til det pædagogiske personale på døgninstitutionerne vil kræve økonomiske og administrative ressourcer.

De økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering er beskrevet under forslagens almindelige bemærkninger. Det er her anført, at forslaget ikke er omkostningstungt.

Udvalget finder på det foreliggende grundlag ikke anledning til at anlægge en væsentlig anden vurdering. Udvalget har således tillid til, at Naalakkersuisut har undersøgt dette spørgsmål grundigt, og at ingen yderligere afledte økonomiske konsekvenser vil kunne forekomme. Skulle forslaget mod forventning alligevel vise sig at medføre yderligere udgifter for de offentlige kasser, vil disse udgifter skulle afholdes indenfor de i forvejen afsatte bevillinger, hvilket i givet fald må medføre nedprioritering af andre tiltag.

Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg bestående af medlemmer fra Siumut, Atassut og Inuit Ataqatigiit indstiller forslaget til videre behandling i den foreslåede form.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Lars P. Mathæussen
Formand

Gerhardt Petersen
Næstformand

Karl-Kristian Kruse

Anders Olsen

Mimi Karlsen

Agathe Fontain

Juliane Henningsen